

Wolności Informacji - Jakość Demokracji

Dokładnie miesiąc temu 12 czerwca na konferencji Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich została zaprezentowana pierwsza wersja projektu znanego jako *Ustawa o Wolności Informacji* autorstwa Centrum im. Adama Smitha. 5 lipca br. projekt ten został złożony w Sejmie przez grupę posłów. Chcielibyśmy przypomnieć podstawowe fakty związane z stworzeniem przez nasze Centrum projektu tej ustawy.

Centrum jest niezależnym instytutem, który zajął się sprawą wolności informacji w 1997 roku. Rozpoczęte w tym roku starania o uzyskanie grantu z programu Democracy Commission Small Grants Program doprowadziły do podpisania umowy 27 kwietnia 1998 roku z U.S. Information Service.

W ramach serii Zeszyty Centrum opublikowany został nr 33 pt.: *Ustawa o wolności Informacji. Freedom of Information Act. Rozwiązanie dla Polski*. W innym wydawnictwie Centrum - Interes Publiczny - w czerwcu 1999 roku został opublikowany numer specjalny z założeniami ustawy o wolności informacji. Od grudnia 1998 roku, kiedy ukazał się w Rzeczpospolitej artykuł Antoniego Podolskiego - pierwszy z serii propagujących amerykańską ustawę i konieczność podobnego rozwiązania w naszym kraju - do września 1999 Centrum przeprowadziło na ten temat kampanię prasową w różnych obiegach medialnych (te działania zamknęły realizację grantu z U.S. IS). Niestety, w tym czasie w naszym kraju trwała inna kampania na rzecz ustawy o informacjach niejawnych.

Materiały oraz założenia do projektu ustawy zostały latem 1999 roku przekazane P. Waldemarowi Ratajowi Dyrektorowi Departamentu Programowego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Zrozumienie dla wagi przedstawionego przez Centrum projektu było na tyle daleko idące, że znalazł się on w priorytetach rządu przedstawionych przez Prezesa Rady Ministrów RP Jerzego Buzka we wrześniowym przemówieniu z 1999 roku o *Nowym Otwarcu*.

Przemówienie to było ważną inspiracją i stworzyło pozytywną atmosferę wokół wolności informacji. Centrum im. Adama Smitha z zadowoleniem przyjęło fakt, że inne organizacje m.in. Centrum Monitoringu Wolności Prasy poszły naszym śladem i zaczęły mówić w 2000 roku o potrzebie regulacji wolności informacji. Głosy te, apel przedstawicieli mediów oraz wielokrotnie wyrażane poparcie i osobiste zaangażowanie Premiera RP przyspieszają moment przyjęcia w Polsce ustawy, która zadecyduje o jakości naszego ustroju politycznego.

Andrzej Sadowski
Wiceprezydent
Centrum im. Adama Smitha

Warszawa, 12 lipca 2000 r

e-mail: adam.smith@adam-smith.pl

Jawne państwo

Apel w sprawie projektu ustawy o wolności informacji

Zwracamy się do opinii publicznej, w szczególności do środowisk opiniotwórczych i formacji politycznych, o zawarcie porozumienia ponad podziałami dla uchwalenia w trybie pilnym ustawy o wolności informacji. Byłby to istotny krok w kierunku jawnego, przejrzystego i sprawnego państwa demokratycznego.

Artykuł 61 Konstytucji RP głosi: "Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne". Jest to zapis martwy, ponieważ nie ma, jak dotąd, ustawy określającej pod tym względem obowiązki władz publicznych, rządowych i samorządowych, oraz sposób dochodzenia swoich uprawnień przez obywateli.

W Centrum im. Adama Smitha został opracowany projekt ustawy, która zapewniłaby każdemu obywatelowi dostęp do jawnych informacji publicznych - o instytucjach, danych, środkach oraz planach i polityce władz publicznych. Podobne ustawy funkcjonują już w wielu państwach demokratycznych, m.in. w Stanach Zjednoczonych, w krajach skandynawskich, w Irlandii.

Apelujemy do kolegów - szefów mediów, publicznych i prywatnych, o przyłączenie się do naszego apelu, tak by stał się on bodźcem i zachętą do uchwalenia tej ustawy jeszcze w bieżącej kadencji parlamentu.

Sygnatariusze:

Anatol Arciuch - red. nac. Nowego Państwa

Jerzy Baczyński - red. nac. Polityki

Jolanta Ball - p.o. red. nac. Zielonego Sztandaru

ks. Adam Boniecki - red. nac. Tygodnika Powszechnego

Andrzej Gelberg - red. nac. Tygodnika Solidarność

Maciej Łukasiewicz - p.o. red. nac. Rzeczpospolitej

Ryszard Miazek - prezes Zarządu Polskiego Radia

Krystyna Mokrosińska - p.o. prezesa Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich

Eugeniusz Smolar - wiceprezes Zarządu Polskiego Radia ds. Programowych

Wojciech Świdnicki - red. nac. Wspólnoty

Andrzej Urbańczyk - red. nacz. Trybuny
Piotr Wierzbicki - red. nacz. Gazety Polskiej
Tomasz Wołek - red. nacz. Życia
Marek Zagórski - red. nacz. Życia Warszawy

Wcześniej poparcie na rzecz projektu Centrum przekazał p. Leszek Ozimek prezes Stowarzyszenia Wydawców Polskiej Niezależnej Prasy Lokalnej